

УДК 811.111'42

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ DEADLY VIRUS У МЕДІА-ДИСКУРСІ

Савватєєва В.Д.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Дана стаття присвячена вивченню концепту DEADLY VIRUS. У даній статті аналізуються способи вербалізації даного концепту на матеріалі газетних статей. У ході дослідження було виявлено особливості структури концепту DEADLY VIRUS. Також було встановлено характер зв'язку між медіа-дискурсом та концептом. Дане дослідження встановило роль концептуальної метафори при формуванні структури концепту.

Ключові слова: медіа-дискурс, концепт, концептуальна метафора, вербалізація концепту, структура концепту.

У даній роботі концепт DEADLY VIRUS розглядався з точки зору когнітивної лінгвістики, яка займається дослідженням ролі мови в категоризації та концептуалізації світу. Дана наука займається особливостями використання мови в різних видах дискурсу. У цій роботі концепт DEADLY VIRUS розглядався в його взаємозв'язку з мас-медійним дискурсом.

Актуальність даної праці визначається тим, що це дослідження входить до числа найбільш затребуваних напрямків лінгвістики, а також важливістю визначення характеру зв'язку між дискурсом і концептом. Не менш значущим є встановлення залежності змісту та засобів вербалізації даного концепту в інституційному, в нашому випадку, мас-медійному дискурсі.

Теоретико-методологічну основу роботи становлять дослідження, які присвячені вивченню когнітивної лінгвістики та мас-медійного дискурсу. Шевлякова Ю.О. [7], Никитина К.В. [6] та Федотова Н.Г. [3] присвятили свої праці проблемам дискурсу ЗМІ. У наукових працях Є. Кожем'якіна [2] та Дубських А.І. [1] обговорюються актуальні проблеми теорії дискурсу, також. У «Антології концептів» під редакцією В.І. Карасика та Й.А. Стерніна [4] розглядаються культурні концепти. Таджибаєва О.О. [5] присвятила свою наукову працю вивченню концептуальної метафори. Велика праця Дж. Лаккоффа, М. Джонсона [8] послужила потужним поштовхом для розробки нового когнітивного бачення метафоричної проблематики та багатьох інших питань. На ці праці ми спираліся при написанні даної статті.

Об'єктом дослідження є засоби вербалізації концепту DEADLY VIRUS в англійському мас-медійному дискурсі.

Предмет дослідження – особливості лексико-семантичної вербалізації концепту DEADLY VIRUS в англійських газетних статтях.

Метою дослідження є встановлення особливостей вербалізації концепту DEADLY VIRUS в мас-медійному дискурсі, визначення структури даного концепту, а також виявлення закономірностей взаємодії концепту і дискурсу.

Для досягнення поставленої мети в даній статті висуваються такі завдання:

1. Розглянути лінгвістичні підходи до вивчення концепту і мас-медійного дискурсу.
2. Проаналізувати основні способи і засоби вербалізації концепту DEADLY VIRUS в мас-медійному дискурсі.
3. Дати опис структури концепту DEADLY VIRUS в текстовому просторі англійських ЗМІ.

4. Визначити роль концептуальної метафори при формуванні структури концепту.

Виклад основного матеріалу дослідження. В ході дослідження було виявлено, що обидва поняття, «мас-медійний дискурс» і «концепт», мають ряд свої специфічних особливостей.

Мас-медійний дискурс є складним комунікативним явищем, з яким ми зустрічаємося щодня. Вперше термін «мас-медійний дискурс» був ужитий американським вченим З. Харрісом в теорії лінгвістики тексту в 1952 році [7, с. 2]. Важливість дослідження даного типу дискурсу полягає в тому, що його вивчення дозволяє визначити особливості мислення окремих людей і груп людей, які є користувачами тих чи інших медіа-продуктів, а також методи впливу на аудиторію. Сьогодні є багато визначень даного поняття. На думку Є.А. Кожем'якіна, на сьогоднішній день існує два основних підходи до визначення поняття «мас-медійний дискурс». Відповідно до першого, мас-медійний дискурс – це специфічний тип мовленнєво-розумової діяльності, характерний виключно для інформаційного поля мас-медіа [2, с. 2]. Відповідно до другого підходу, мас-медійний дискурс мислиться як будь-який вид дискурсу, реалізований в полі масової комунікації, що продукується ЗМІ [Там само, с. 3]. На наш погляд, другий підхід є більш точним, так як він представляє мас-медійний дискурс як діяльність, яка головним чином відбувається в мас-медійному просторі. Мас-медійний дискурс як сукупність процесів і продуктів мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації має ряд особливостей. Існує декілька видів мас-медійного дискурсу, які відрізняються за кількома ознаками, серед яких такі, як виконання комунікативної функції та канал реалізації [3, с. 3]. Функції цього виду дискурсу різні. Серед них найголовнішими є інформативна і маніпулююча. Даний тип дискурсу не тільки інформує свого масового читача, а й формує його думку.

Так само як і поняття «мас-медійний дискурс», поняття «концепт» є не менш складним та суперечливим. Протягом багатьох десятиріч вивченням даного поняття займаються багато вчених. Але досі єдиної думки з приводу даного питання не існує. У когнітивній лінгвістиці концепт розглядається як оперативна змістовна одиниця пам'яті, квант знання, який вербалізується мовними засобами. Концепт має складну багатокомпонентну структуру [4, с. 3], і концепт DEADLY VIRUS не є винятком. До складу структури концепту входить увесь зміст поняття, етимологія, асоціативний ряд. В кожній з верств структури

концепту репрезентован той чи інший тип інформації (образної, фактуальної або ціннісної). Традиційним також є подання структури концепту у вигляді кола, в центрі якого лежить основне поняття – ядро, а на периферії знаходиться все те, що привнесено культурою, традиціями і особистим досвідом людини.

Серед лексичних засобів, які репрезентують концепти тієї чи іншої мови, представляється найбільш цікавим виділити метафори. Традиційно під метафорою розуміється троп або механізм мови, що складається у вживанні слова, що позначає певний клас предметів, явищ тощо, для характеристики або найменування об'єкта, що входить в інший клас, або найменування іншого класу об'єктів, аналогічного даному в будь-якому відношенні [5, с. 1]. Дослідження метафори є найважливішим з усіх напрямків когнітивної лінгвістики. Американський вчений-лінгвіст Джордж Лакоф в книзі «Метафори, якими ми живемо» підкреслює, що метафора пронизує все наше повсякденне життя і проявляється не тільки в мові, а й у мисленні і дії людей [8, с. 41]. Спираючись на лінгвістичні дані, ми прийшли до висновку, що наша буденна понятійна система, в рамках якої ми мислимо і діємо, метафорична за самою своєю суттю. Деякі дослідники включають концептуальну метафору в перелік обов'язкових ступенів дослідження структури концепту [1, с. 134]. Адже за своєю структурою однією з головних складових структури концепту є образний компонент, який за своєю суттю неоднорідний та утворюється двома складовими:

1) перцептивними когнітивними ознаками, 2) образними ознаками, які формувались метафоричним осмисленням відповідного предмета або явища. Цей образ можна назвати метафоричним або когнітивним.

Когнітивний образ відсилає абстрактний концепт до матеріального світу. Концептуальна метафора породжує нові значення слова, в цьому і полягає одне з її головних завдань, тим самим збагачуючи образну складову концепту. Концептуальні метафори, що входять в структуру концепту, дозволяють йому стати частиною свідомості не тільки однієї людини, а й цілої групи людей.

Комунікативна значущість концепту DEADLY VIRUS у англомовному медійному дискурсі не є випадковою. Вивчення особливостей вербалізації цього концепту є актуальним, оскільки в 2014 році декілька летальних вірусів викликали паніку не тільки в Африці, але і в усьому світі, забравши життя більше ніж 9 тисяч людей, а число тих, хто заразився на березень 2015 становить 23569.

З лінгвістичної точки зору цей феномен є цікавим для дослідження, оскільки способи його репрезентації є досить незвичайними. Крім того досліджень на дану тематику існує не дуже багато, що також робить дане дослідження актуальним.

Назва досліджуваного концепту відображає основні компоненти ядра, і крім імені концепту, в номінативне поле ядра входять всі семантично пов'язані ним лексеми. Деякі з цих лексем є повними синонімами з іменем концепту DEADLY VIRUS, а інші дають окрему характеристику, яка тим не менш безпосередньо відноситься до даного концепту. Ім'я розглянутого нами концепту

складається з двох лексем – *deadly* і *virus*. Для початку слід дати визначення кожної з лексем, почнемо з першої: *deadly* – *causing or likely to cause death*. Це центральне значення цього слова, і саме воно цікавить нас у цій роботі. У свою чергу лексема *virus* має наступне значення: *a living thing, too small to be seen without a special instrument (microscope)*. З вище наведених визначень становиться зрозумілим, що даний концепт в науковому (медичному) аспекті позбавлений підвищеного ступеня емоціогенності. Однак, метою ЗМІ є не тільки інформування, але й маніпулювання, тому відносно нейтральний модус концепту не задовольнив би адресанта, який прагне визвати необхідну реакцію у аудиторії, тому він вдається до використання емоційно забарвленої лексики для досягнення своєї мети. А мета наступна – нагнітання почуття жаху, паніки та страху. Адресант змушує читача повірити в те, що даний вірус – це найгірше що коли-небудь могло статися на нашій планеті. З буденного поняття адресант створює справжню катастрофу світового масштабу.

Навевши визначення обох слів, складаючих ім'я концепту DEADLY VIRUS, нам здається, що почати дослідження доцільно з наведення варіантів лексем, які репрезентують другий компонент концепту, тобто *virus*.

Лексема *virus* в англійському мас-медійному дискурсі може бути представлена за допомогою наступних синонімічних номінацій: *disease, illness, epidemic, outbreak*.

Всі представлені вище слова, що беруть участь у вербалізації концепту є синонімами. Хоча в їх значеннях є невеликі відмінності, всі вони об'єднані між собою двома спільними семами, що свідчить про те, що ці слова синонімічні між собою – *disease* та *illness*.

Наступним етапом є розгляд засобів, за допомогою яких вербалізується перший компонент – *deadly*. В результаті суцільної вибірки з газетних статей були виділені такі синонімічні номінації як: *horrific, frightening, gruesome fatal, lethal* та *infectious*.

Всі зазначені вище слова по-різному характеризують даний вірус. Наприклад, лексема *infectious* не вказує на можливу летальність при зараженні цією хворобою. Вона характеризує цей вірус як заразний. У той час, як такі синонімічні лексеми як – *lethal* та *fatal*, об'єднані однією семою *death*, прямо вказують на можливий летальний результат. Такі синонімічні слова як: *frightening, horrific, gruesome* об'єднані семою *fear*. Дані лексеми не вказують на можливий смертельний результат, але вони показують, яку реакцію ця хвороба викликає в людей, при одній тільки згадці. Усі розглянуті вище компоненти формують ядерну зону структури концепту DEADLY VIRUS.

Концепт DEADLY VIRUS в англійському мас-медійному дискурсі найчастіше вербалізується за допомогою 15 наступних слів та словосполучень: *an illness, an epidemic, a virus, a horrific disease, a deadly disease, the Ebola outbreak, a frightening epidemic, an infectious disease, the Ebola virus, a fatal disease, a gruesome disease, an ordinary disease, a lethal virus, an illness that kills, the deadly Ebola epidemic*.

Наступну групу слів і словосполучень складають слова, які називають конкретний вид досліджуваного вірусу: *Ebola, the Ebola virus, the Ebola outbreak, the deadly Ebola epidemic*. Потрібно додати, що найчастіше концепт DEADLY VIRUS в англійському мас-медійному дискурсі репрезентується саме за допомогою цих слів та словосполучень.

Група словосполучень, наведена нижче, об'єднана ознакою емоціогенності, тобто тим, яку реакцію у людей викликає вірус Ебола – *horrific disease, frightening epidemic, gruesome disease*.

Вивчивши лексеми-вербалізатори даного концепту, були виділені наступні ядерні ознаки: лексема *virus* в англійській мові може бути представлена за допомогою цілого ряду синонімів: хвороба, захворювання, епідемія, лихоманка, спалах (епідемії). Також і друга лексема *deadly*, що характеризує високу летальність вірусу, може бути цікаво представлена в мові. Такі слова як: *horrific, frightening, gruesome* додають емоційне забарвлення, тим самим сприяючи створенню необхідного емоційного ефекту у читача.

До приядерної зони концепту належать такі ознаки як: симптоми захворювання, розповсюдження та заразність. Дані ознаки складають медичний аспект.

Ознаки, які складають медичний аспект, вербалізуються лексемами, які виділені в наведених нижче прикладах:

1) *It causes profuse bleeding and organ failure and has a high mortality rate* (15);

2) *Sarah Crowe, crisis communications chief for the United Nations Children's Fund (UNICEF), returned to New York last week after spending more than a month in Liberia where she said the hemorrhagic fever has hijacked every aspect of life* (19, p. 2).

В цих прикладах бачимо, що основні симптоми – це кровотеча (внутрішня та зовнішня).

Здатність вірусу розповсюджуватися ілюструє наступний приклад:

It is not an airborne disease, and as such can not be transmitted through infected people coughing or breathing in open spaces (23, p. 1).

Одна з найважливіших ознак, яка відноситься до медичного аспекту вивчає мого концепту – це здатність передаватися від людини людині:

The outbreak has killed some 5,000 people and threatens to infect tens of thousands more in the coming weeks (20, p. 1).

Даний приклад підтверджує, що Ебола дуже заразна хвороба. Це видно з кількості померлих і тих, хто заразився.

Але крім того, що Ебола вкрай заразна, вона ще й здатна до мутації, що може призвести до того, що вона стане ще більш небезпечною:

The Ebola virus is MUTATING, and 'could become more contagious (23, p. 1).

У даному випадку ми бачимо використання графічного прийому капіталізації, що у газетній статті підкреслює факт здатності вірусу до мутації, що допомагає редактору створити додаткове емоційне напруження у читача.

Розглянувши симптоми хвороби, способи розповсюдження, здатність до мутації і ступінь заразності, стає очевидним, що даний вид вірусу є вкрай небезпечним, що і пояснює причину за-

гальної паніки і страху перед ним. Всі ці ознаки були віднесені до приядерної зони концепту DEADLY VIRUS.

Наступний компонент структури досліджуваного концепту – ближня периферія. До неї відносяться такі ознаки як: летальність, та концептуальна метафора, яка переосмислює вірус як вбивцю.

Для досягнення потрібного емоційного ефекту, а саме ефекту залякування, адресант вдається до використання численних персоніфікацій, зображуючи вірус як вбивцю. Наведемо декілька прикладів:

It will swamp our hospitals, lay millions low and by this time next year between 250,000 and 500,000 worldwide will be dead, thousands of them in the US and Britain (11, p. 1).

Крім того, Ебола ще й пред'являє права на життя людей, він руйнує і спустошує:

It almost destroyed my family and my life (24, p. 1).

Наступна ознака – летальність. В цілому кількість жертв цього небезпечного вірусу лякає, оскільки вона перевищила позначку в 6000.

Всі вище наведені приклади доводять, що вірус Ебола – вірус летальний, який найчастіше зображується за допомогою персоніфікації як вбивця. Вірусу приписується здатність руйнувати, вбивати, спустошувати.

Одну з головних ролей у створенні образної складової концепту відіграє концептуальна метафора, яка породжує нові, а головне незвичайні ознаки того чи іншого концепту. Концептуальна метафора дозволяє концепту стати частиною національної концептосфери.

Першим компонентом, що входить до складу дальньої периферії є концептуальна метафора, яка представляє смертельний вірус в образі військового супротивника. По-перше, Африка зображується як лінія фронту, це може бути проілюстровано таким прикладом:

Life on the Ebola frontline: Hope is fading, but we will keep on fighting (12, p. 1).

У наступному прикладі редактор використовує військову термінологію. Наприклад, місце, де спалахнула лихоманка зображується як гаряча точка, як і на війні, гаряча точка – місце найзапекліших військових дій:

Sierra Leone locks down new Ebola hotspot in the east (12, p. 1).

У наведеному нижче прикладі редактор також використовує військовий термін, говорячи про те, що вірус Ебола не зможе зміцнити свої стратегічні позиції:

Ebola will not gain a foothold in Europe or America (24, p. 1).

Образ Ебола як головного ворога проілюстрован в наступному прикладі:

The enemy is Ebola, not people, not countries, not communities – a virus (10, p. 1).

Так само як і для ведення війни, для боротьби з вірусом потрібні великі матеріальні витрати:

U.N. agencies need a final \$ 1 billion to fight the deadly Ebola epidemic (16, p. 1).

Як і під час війни, в суспільстві панує атмосфера жаху і паніки, лихоманка Ебола викликає такі ж емоції:

The virus has killed many but many also have died because of trauma, worries, fear of what is

going to happen, or what has happened to their loved ones (13, p. 2)

Дуже цікаво зображуються лікарі і всі, хто намагається допомогти в лікуванні цієї хвороби. За допомогою метафори вони зображуються як працівники фронт-лінії або ж військові.

Ebola «warriors» step forward for training in Sierra Leone (20, p. 1).

Такі дієслова як: *to battle* – битися, *to beat* – бити(ся), *to fight* – битися, воювати, *to fight off* – відбити, вигнати, *to weaponise* – використовувати у військових цілях, *to combat* – вести бій синонімічні між собою, і вони асоціюються з війною або боєм. Вони використовуються для того, щоб показати боротьбу жертв з вірусом. Для того, щоб перемогти, потрібно боротися:

In his capacity as head of state, Abdel Aziz signed an agreement with Johnson Sirleaf for Mauritania to donate 37 million Liberian dollars (336,000 euros, \$ 400,000) to Liberia to help combat the virus (9, p. 1).

Другою концептуальною метафорою, що характеризує концепт DEADLY VIRUS є концептуальна метафора ВІРУС ЯК ЖИВА ІСТОТА.

Взагалі, якщо розглядати вірус з точки зору біології, то вірус – це і є жива істота, але в даному випадку вірус зображується не просто як жива істота, але як антропоморфна істота. По-перше, за допомогою персоніфікації, як вже згадувалося вище, вірус зображується як вбивця, готовий завдати удару:

The Ebola virus is real, the ebola virus kills (13, p. 1).

Ще одним доказом того, що вірус зображується як істота, є той факт, що у вірусу є руки:

Unlike this woman, who was lucky, many are not having that opportunity, many have died, especially children, perishing at the hands of this virus (Ibid, p. 1).

У прикладі, який наведен нижче, використовується стилістичний прийом евфемізму, який показує, що вірус не вбиває, а забирає людей, і, звичайно ж, вони вже не повертаються:

My story just like many has been a terrible experience. I have seen friends and loved ones taken away and never returned (24, p. 1).

У наступному прикладі створюється образ Еболи як руйнівника, який знищив багато прекрасних мрій:

This is how this virus has destroyed so many beautiful dreams (13, p. 1)

Третім компонентом дальньої периферії є ознака маргіналізації. Людям, яким вдалося залишитися в живих, все одно доводиться дуже важко. Існує цілий ряд причин, які роблять їх життя нестерпним. По-перше, на всіх тих, що вижили інші люди бачать клеймо ганьби, і тому вони бояться і уникають їх. Люди жорстокі по відношенню до жертв Еболи. Вони не тільки не співчують їм і не хочуть допомогти, але і роблять їхнє життя ще більш важким, ніж воно є:

And the harsh irony of being an Ebola survivor is that, instead of being treated as a victim who needs care and support at the time of familial devastation, he has been shunned by neighbours

and parents' friends who believe that he still carries the virus (22, p. 1).

Люди стають ізольованими від суспільства:

The stigma and lack of support for Ebola victims widens the crisis beyond a medical emergency (22, p. 2).

Для тих, хто вижив, люди вигадують різні образливі імена, як наприклад:

Surviving Ebola was not the end of our personal struggles. Stigma – name – calling, like «Ebola Pikin Dem» («Ebola child») – had made life intolerable (24, p. 1).

Авжеж, це тільки посилює їх положення. Проблема полягає і в тому, що не тільки чужі люди уникають виживших, а й навіть власна родина.

Останнім компонентом дальньої периферії є сакральна ознака. За допомогою прийому метафоризації вірус зображується як:

1) Прокляття:

But back in the community the fact that she was ever touched by the disease became a curse (26, p. 1).

2) Нічний кошмар:

Ebola has become the stuff hypochondriac's nightmares across the world (50, p. 1).

3) Невидимий ворог:

They are afraid of the ever-present invisible enemy (14, p. 1).

4) Темна сила:

Every ambulance is now an Ebola ambulance in Sierra Leone's capital where an invisible malevolent force has taken hold, causing fear and untold grief as the dying and the dead infect families and friends in their wake (10, p. 1).

Проаналізувавши дальню периферію концепту DEADLY VIRUS, було встановлено, що до її складу входять такі ознаки як: концептуальна метафора ВІРУС – ВІЙСЬКОВИЙ СУПРОТИВНИК, ВІРУС ЯК ЖИВА ІСТОТА, концептуальна ознака «МАРГІНАЛІЗАЦІЯ» та САКРАЛЬНА ознака.

Отже, ми розглянули основні елементи структури даного концепту, вивчили, які лексичні і стилістичні засоби використовуються для його вербалізації в англomовному мас-медійному дискурсі, і тепер можна зробити загальні висновки.

На основі аналізу англomовних газетних статей ми виявили, що даний концепт, будучи вербалізованим в мас-медійному дискурсі, отримує нові асоціативні зв'язки, яких він позбавлений в науковій (медичній) картині світу.

В ході даного дослідження, було встановлено, що багатозарова структура концепту DEADLY VIRUS містить не тільки такі основні ознаки як летальність і симптоматика, а й формується завдяки ряду різноманітних концептуальних метафор, які створюють абсолютно різні образи, що характеризують концепт з різних сторін. Ми можемо зробити висновок, що все це дозволяє ЗМІ створити потрібний емоційний ефект у аудиторії, а саме нагнітати хвилювання, підсилити відчуття страху, занепокоєння та паніки. **Перспективами** подальшого дослідження вважаємо можливість використання методів концептуального аналізу медіадискурсу та концептуального модулювання для вивчення вербалізації інших концептів у медіа дискурсі.

Список літератури:

1. Дубских А. И. Масс-медиаальный дискурс: Определение, характеристики, признаки / А. И. Дубских / Вестник ЮУрГУ. Серия «Лингвистика». – 2014. – Т. 11. – Вып. № 1. – С. 131–136.
2. Кожемякин Е. А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования [Электронный ресурс] / Е. А. Кожемякин. – Белгород: Изд-во БелГУ, 2010. – С. 13–21.
3. Никитина К. В. Дискурс СМИ: возможности манипулирования общественным мнением [Электронный ресурс] / К. В. Никитина. – Уфа: Башкировский ГУ, 2006. – 7 с. – Режим доступа: <http://journal.igni.urfu.ru/index.php/component/content/article/424>
4. Попова З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж: ВГУ, 2001. – 191 с.
5. Таджикибаева А. А. Понятие концептуальной метафоры [Электронный ресурс] / А. А. Таджикибаева. – С. 1–2. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/18_DNI_2010/Philologia/69429.doc.htm
6. Федотова Н. Г. Масс-медийный дискурс в контексте формирования социальных репрезентаций / Н. Г. Федотова // Бренное и вечное: социальные ритуалы в мифологизированном пространстве современного мира: Материалы Всерос. науч. конф. 21–22 октября 2008 г. / редкол. А. П. Донченко, А. Кузьмин, А. Г. Некита, С. А. Маленко; предисл. А. Г. Некита, С. А. Маленко; НовГУ им. Ярослава Мудрого. – Великий Новгород, 2008. – С. 349–353.
7. Шевлякова Ю. О. Особливості дискурсу Інтернет ЗМІ (на матеріалі англomовних онлайн-журналів для підлітків) [Электронный ресурс] / Ю. О. Шевлякова. – Луцьк: СУ ім. Л. Українки, 2013. – 6 с. – Режим доступа: <http://naub.ua.edu.ua/2013/osoblyvosti-dyskursu-internet-zmi-na-materiali-anhlomovnyh-on-lajnzurnaliv-dlya-pidlitkiv/>
8. Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By / G. Lakoff, M. Johnson. – London.: The University of Chicago Press, 2003. – 193 p.
9. Oxford Student's Dictionary. – O.: Oxford University Press, 2012. – 822 p.
10. AFP Ebola 'challenge' will promote unity in west Africa: AU chief [Электронный ресурс] / AFP // Daily Mail, the 1st of June. – 2015. – Режим доступа: <http://www.dailymail.co.uk/liberia/articles/ebola-challenge-will-promote-unity-west-africa-au-chief>
11. AFP Ebola crisis leaves Dallas a city on edge [Электронный ресурс] / AFP // Daily Mail, the 8th of October. – 2014. – Режим доступа: <http://www.dailymail.co.uk/wires/ap/article-2784572/Ebola-crisis-leaves-Dallas-city-edge.html#ixzz3ObPchr4A>
12. Ball J. If You're Concerned About Ebola, You Are Worrying About The Wrong Disease [Электронный ресурс] / J. Ball // The Guardian, the 5th of August. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/ebola-concern-2014-8#ixzz3We4s7jZV>
13. Bayoh I. Life on the Ebola frontline: 'Survivors are left alone to carry their pain' [Электронный ресурс] / I. Bayoh // The Guardian, the 26th of November. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/global-development/2014/nov/26/ebola-survivors-sierra-leone-community-worker>
14. Bayoh I. Life on the Ebola frontline: 'The virus has destroyed so many beautiful dreams' [Электронный ресурс] / The Guardian, the 15th of December. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/global-development/2014/dec/15/life-on-the-ebola-frontline-the-virus-has-destroyed-so-many-beautiful-dreams>
15. Deahl M. 'Confronting Ebola for the first time generates strong emotions' [Электронный ресурс] / M. Deahl // The Guardian, the 24th of December – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/global-development/2014/dec/18/ebola-port-loko-sierra-leone-martin-deahl-goal>
16. Grimes D. R. Ebola is scary, but antibiotic resistance should scare us more [Электронный ресурс] / D. R. Grimes // The Guardian, the 24th of November. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/science/blog/2014/nov/24/ebola-is-scary-but-antibiotic-resistance-should-scare-us-more>
17. Nebehay S. Ebola ebbing in West Africa but vigilance needed -WHO [Электронный ресурс] / S. Nebehay // Daily Mail, the 29th of Januar. – 2015. – Режим доступа: <http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-2921455/Ebola-ebbing-West-Africa-vigilance-needed-WHO.html#ixzz3PjCZa6hl>
18. Nichols M. Ebola upsets, puzzles children in Liberia, Sierra Leone, Guinea [Электронный ресурс] / M. Nichols // Daily Mail, the 30th of September. – 2014. – Режим доступа: <http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-2797701/Ebola-upsets-puzzles-children-Liberia-Sierra-Leone-Guinea.html#ixzz3OXGcfIGn>
19. Nichols M. Ebola «warriors» step forward for training in Sierra Leone [Электронный ресурс] / M. Nichols // Daily Mail, the 28th of October. – 2014. – Режим доступа: <http://www.dailymail.co.uk/wires/reuters/article-2811356/Ebola-warriors-step-forward-training-Sierra-Leone.html#ixzz3OXCuylAb>
20. O'Carroll L. Ebola takes mental health toll where 'life has frozen' in Sierra Leone [Электронный ресурс] / L. O'Carroll // The Guardian, the 12th of Januar. – 2015. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/global-development/2015/jan/12/ebola-mental-health-sierra-leone-depression>
21. O'Carroll L. The terrible burden faced by young survivors of Ebola [Электронный ресурс]. – L.: The Guardian, the 10th of November. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/world/2014/nov/02/you-can-survive-ebola-but-you-cannot-win>
22. Sannoh B. After Ebola: the darkest days of terror are over [Электронный ресурс] / B. Sannoh // The Guardian, the 11th of Januar. – 2015. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jan/11/ebola-gone-from-my-town-in-sierra-leone-but-quarantine-poverty-hunger>
23. Sannoh B. Ebola – as seen through the eyes of a 13-year-old from Sierra Leone [Электронный ресурс] / B. Sannoh // The Guardian, the 11th of October. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/world/2014/oct/11/binu-sannoh-ebola-sierra-leone-eyewitness>
24. Sannoh B. We have survived Ebola – and its stigma. But life is hard [Электронный ресурс] / B. Sannoh // The Guardian, the 23rd of December. – 2014. – Режим доступа: <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/nov/16/life-after-surviving-ebola-stigma>

Савватеева В.Д.

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова

ВЕРБАЛИЗАЦИЯ КОНЦЕПТА DEADLY VIRUS В МЕДИА-ДИСКУРСЕ

Аннотация

Данная статья посвящена изучению концепта DEADLY VIRUS. В данной статье анализируются способы вербализации данного концепта на материале газетных статей. В ходе исследования были выявлены особенности структуры концепта DEADLY VIRUS. Также был установлен характер связи между медиа-дискурсом и концептом. Данное исследование установило роль концептуальной метафоры при формировании структуры концепта.

Ключевые слова: медиа-дискурс, концепт, концептуальная метафора, вербализация концепта, структура концепта.

Savvatieieva V.D.

Odessa National University named after I.I. Mechnikov

THE LEXICALIZATION OF CONCEPT DEADLY VIRUS IN MEDIA-DISOURSE

Summary

This article is dedicated to the study of concept DEADLY VIRUS. This study analyzes the means of lexicalization of the investigated concept on the basis of newspaper articles. The research reveals the peculiarities of the structure of the concept under consideration. The given research illustrates the characteristic features of connection between media-discourse and concept. In course of the investigation the role of conceptual metaphor in shaping the structure of concept was established.

Keywords: media-discourse, concept, conceptual metaphor, lexicalization of concept, structure of concept.

УДК 81'367.625

ОСОБЛИВОСТІ СПОЛУЧУВАНOSTІ ВЕРБАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ МОВЛЕННЯ З ПРЕФІКСАМИ

Чубань Т.В., Левченко Т.М., Кубарська О.А.

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди

У статті виділено основні аспекти дослідження перфективації дієслів у сучасній українській мові, досліджено питання про значення спостереження над дієсловом при вивченні української мови. Описано параметри перфективації дієслів, які називають дії, що виражають процеси мовлення. Виділено та охарактеризовано лексико-семантичну групу вербальних дієслів української мови зі значенням мовлення, що мають свої особливості у сполучуваності з префіксами як реалізаторами словотвірної-граматичної та граматичної функції. Обґрунтування підтверджено прикладами.

Ключові слова: дієслово, вид, вербальні дієслова, вербальні дієслова мовлення, перфективація.

Постановка проблеми статті полягає у висвітленні особливостей морфологічної структури дієслова, вираження видових значень вербальних дієслів мовлення, адже вони (видові значення) охоплюють усі без винятку форми дієслова, тобто мають універсальний характер, у аналізі вираження власне дієслівних та похідних категорій дієслова.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У лінгвістичних працях уже є багато тлумачень про категорійні особливості дієслова: Русанівський В. М. [4; 5], Городенська К. Г., Кравченко М. В. [1], Овчиннікова І. І. [2] та ін. У працях «Словотвірна структура слова» (автори: Городенська К. Г., Кравченко М. В.) [1], «Дієслівні категорії в синтагматичі і парадигматичі» (автор: Загніт-

ко А. П.) [4], та статтях Городенської К. Г. «Аспектологічні характеристики дієслів руху, переміщення» [2] і «Видові протиставлення в системі сучасних дієслів» [3] описано особливості українського дієслова, видову структуру вербальних дієслів та видові кореляції відіменних дієслів, вияв похідних граматичних категорій дієслів.

Серед вербальних дієслів у сучасній українській мові меншу за обсягом групу становлять вербальні дієслова мовлення, мислення, інтелектуальної діяльності людини, пор.: *говорити, казати, балакати, гомоніти, базікати, белькотати, лепетати, верзти, бовкати, мимрити, бурмотіти, гундосити, гугнявити, джеркотати, варнякати, міркувати, метикувати, гадати, петрати, вчити й под.*